

lált eredmény között a különbség csak 0-180 m, az az tekintetbe véve a távolságot, oly csekély hogy szót sem érdemel.

Épen oly szép eredménnyel határozta meg légsúlymértileg ez előtt néhány évvel Jenny Károly bánya tenácsos a Selmecz városától 3 órányira fekvő Szitna-hegy csúcsának emelkedését a Selmecz német r. kath. templom kövezetje felett. Ő szerinte ugyan is ezen emelkedés 421-95 m vagy is 1344-3 b. láb.

Később meghatározatott még ugyan ezen két helynek magasság különbsége lejt mérő segedelmével is, és ez uton az 423-74 m vagy is 1340-5 b. lábnyinak találattott. A két eredmény 1-21 m méterrel különbözik mely, a nagy távolságot és egyszeri észlelést minden közvetített pontok nélkül tekintve bizonyára igen csekély, és számba sem veendő:

Édes hazánk háromszögözése alkalmával a Szitna-hegy csúcsának tengerszin feletti emelkedése 1018-43 m vagy is 3202-8 lábnak találattott. E szerint a Selmeczi német templom kövezetének tengerszin feletti emelkedése $1018\ 43 - 424 = 594,43$ m vagy is 1862 láb.

Hol építsünk a közerdőszők számára szállást?

Irta id. Helm Ervin.

Ezen kérdés megfejtése mindég helyi körülményektől függ, mert jönnek esetek elő, hol célirányosabb az erdőroket a helységekbe átlomásozni, ámbár oly esetek sem ritkák a hol előnyösebb ha a közerdősz az erdőben lakik.

Ha valamely erdőrészt igen távol esik a helységektől, czélszerű ha az erdőör ott lakik, mert míg ez a távol helységből azon erdőbe jut többnyire úgy el lesz fáradva, hogy inkább a kényugvásra s mielőbbi hazamentére mint a szükséges felvigyázásra s más hivatalos kötelességet teljesítésére lesz gondja. Hasonlóul nagyon czélirányos ha oly erdőben, mellyeken közlekedési vagy más gyakran járt utak vezetnek át, a felvigyázat az azon erdőben lakó közerdőszők által kezeltetik, mert ezeknek gyakori megjelenése az utakon és ut melletti erdőben igen sok kártételt, különösen lopást, tilos legeltetést, és veszedelmes tűzcsinálást fog megakadályozni. Továbbá oly erdőben, mellyekből az erdei-termékek több felé vihetők ki, melyek tehát több oldalról vannak a falopásnak s egyéb erdei kártételeknek kitéve, igen előnyös

lesz erdőöröket állomásozni kik innen az erdőt minden felé és minden időben könnyen bejárhatják és védhetik. Oly távol eső erdőrészekben, melyekben költséges szállítási készülétek vagy fűrészmalmok vannak nagyon sikeresen lehet az ezek felett való felügyeletet az erdővédelemmel együtt a közelben állomásozott közerdőszökre bízni. Végre talán hasznos lenne oly távol eső erdőrészekben is telepíteni erdőöröket a hol a mesterséges erdő-mivelés 40–50 éven által is folytonosan tart. Ezen elősorolt esetek lehetnek körülbelül a legfontosabbak melyekben az erdőöröknek az erdőkben való állomásozása tanácsos vagy szükséges.

Azonban az erdőöröknek az erdőben való állomásozása bár mely okoknál fogva is történjék arra kell tekintettel lenni, hogy ez a célnak megfelelőleg történjék. Nem kell tehát a lakházakat valamely völgybe vagy hegyzugba építeni hol az ör az erdőt a gesztek miatt nem láthatja, hanem oly helyre a honnan az védkerületének nagyobb részét beláthatja, s a netaláni erdőégéseket és falopásokat is könnyen észreveheti. A hol átvonuló közlekedési vagy gyakran járt hegyi utak, szállítási készülétek, mesterséges mivelés alá veendő nagyobb erdőtérségek, véd személyzet telepítését igénylik, ott a lakhelyeknek megválasztása már a cél által van megjelölve.

A mi a lakások kényelmességét illeti arra kell tekintettel lenni, hogy azok tőszomszédságában elegendő jó ivóvíz legyen, hogy azok lehető szárazak és naposak legyenek, s úgy feküdjenek, hogy azokhoz minden évszakban akadály nélkül lehessen jutni, a mi a magasabb hegyiségekben a hófuvatagok, lapályokon nagy vizek közelében pedig az árvizek miatt főképen figyelembe veendő. Arra is tekintettel kell lenni, hogy ezen lakások közelében, az erdőör ház tartásához szükséges zöldség és burgonya termesztésre megkívántató kert és szántóföld is megszerezlessék.

Ha nagyobb kiterjedésű, mivelés alatt levő erdőtérségek közelében állítattnak ily lakások tekintettel kell arra is lenni, hogy a legelő marha külön uton és ne a beültetett helyeken által, hol sok kárt tehetne, hajtassék a legelőre. Egyáltalában ily körülmények közt az erdőtisztek, s különösen az erdőgondnokok éber figyelmébe ajánlandó alárendelt közerdőszökekre szigoruan ügyelni, mert ezek a kedvező alkalomtól kecsegtetve gyakran legeltetik marháikat a tilosban. Némelyek ugyan azon véleményen vannak, hogy ezen legkönnyebben az által lehetne segíteni ha az erdőben lakó közerdőszököknek a marhatartás megtiltatnék. A ki azonban ezen emberek életmódját ismeri átfogja látni, hogy ház-

tartásuknál a fejősmarhá tartása, főképen ha gyermek van a háznál, mellőzhetlen és pótolhatlan; csak arra kell ügyelni, hogy 3—4 darab helyett ne tartsanak 30—40 darabot, és marháik legeltetését becsületes pásztorra bizzák, akkor aztán nem is lesznek az ültetvényekben a marhatartás káros nyomai szemlélhetők.

A távol eső erdők mélyében magán álló lakásoknál nagyon kellemtelen, hogy azok sokszor mindenféle gaznép tartzkodási és rejtékhelyétül szolgálnak. Ezen bajon pedig nehéz segíteni; mert a közerdősztől annélkül, hogy ez azon gaznéppelt egyetértisen nem lehet méltányosan többet követelni minthogy közönös maradjon. A közerdősznek hivatásánál fogva különböző időben éjjel és nappal kell magányosan az erdőben járnia, nem képzelhető tehát hogy ő az erdőben közönségesen többenként barangoló szegénylegények irányában — józan észszel várható eredménnyel — mint üldöző és pandúr lépjenföl. Egyébaránt a közerdősznek mindenkor kötelessége, azt a mit ezen népről tud, bejelenteni, a többi a lörvényhatóságok dolga lévén. Erre nézve ha az erdők kiterjedése és fekvése engedi nagyon előnyös két vagy három közerdőst is együvé állomásozni.

A közerdőszöknek a helységeken való beszállásolása olly erdőknék czélszerű melyek kizárólag a helység lakói által használtatnak. De az erdőör lakását nem a helység közepére, hanem annak azon végére kell építeni a merre az erdőbe legtöbbet járnak, hogy azoknak a kik az erdőbe mennek, az erdőör lakása előtt kelljen elmenniök, s hogy a közerdősz lakásából mindenidőben eltávozhassék és ismét vissza térhessen anélkül, hogy őt mindenki lássa.

Ha az erdő úgy fekszenne, hogy abba a helység több részéről lehetne bejárni akkor előnyös volna a közerdősz lakását a helység közelében valami emelkedettebb helyre építeni a honnan az az erdőbe vezető legtöbb utat beláthatná. A közerdőszöknek a helységeken, vagy azok közelében való beszállásolásánál is azoknak legfőbb szükségleteiről nevezetesen jó ivó vízről kell gondoskodni, nehogy e tekintetben szomszédaik szivességétől függjenek, melly szivességet többnyire az erdő szokta megfizetni.

A beállható tűzvész iránti tekintetből nem kell az erdőör lakását idegen épületek, különösen ólak és csűrök közelébe építeni, egyrészt a közerdőst szomszédai ellen másrészt ezeket amaz ellen biztosítandó, főképen ha a közerdősz lakásánál magszáritó is volna. Nagyon jó véd falul szolgál a szomszédból fenyegető tűzvész ellen, terebélyes gesztekből, u. m. hárs, nyár, gesztenyéből sat. ültetendő geszt sőr.

Ha a körülmények egyiránt szollának a közerdősőknek az erdőben s helységekben való állomásozása mellett akkor az utóbbi lenne választandó, mert az erdőben való állomásozás mindég több bajjal jár főleg az élelmi szerek megszerzését, a szentegyházba s az iskolába való járást sat. illetőleg. Ugyan azért az erdőben való állomásozás közönségesen csak is az erdőszeti védszemélyzetnél történhetik. Erdőtisztek azonban, kiknek kezök alatt nem ritkán iroda és pénztár is van, kik más hivatalokkal folytonos összeköttetésben állanak, s kiknek egy általában több szükségleteik vannak mint egy közerdősnek, czélszerűbben állomásoztatnak a helységekben.

A talaj vegybontásáról.

(K.B.) Ujabb időben sokat foglalkoztak a talaj alkrészeinek meghatározásával és nem tagadjuk, hogy ez tudományos irányban igen nagy becs-
 csel bír, a gyakorlati gazdaszat szempontjából azonban az erdősz annak sokkal csekélyebb hasznát veheti, mint a mezőgazda. Ha ez utóbbi tudja, mily alkrészekkel kell a talajnak birnia, hogy bizonyos növényeknek bő tápot nyújthasson, úgy azt azokkal elláthatja, ha e növények silány tenyészetéből hiányokról meggyőződik. A földészeti vegytan tehát a jó mezőgazdaszat annyaként tekinthető, és az utóbbi roppant haladását majdnem egyedül annak köszönhetni. Az erdősz ellenben a talaj hiányzó alkrészeit pótolni nem képes; ő csak oda hathat, hogy annak tele-
 vényrésze lassanként gyarapodjék, ezt pedig csak úgy eszközölheti, ha alkalmas gesztnemet választ s avval okszerűen bánt. A talaj még oly pontos vegybontásából tökéletes lehetetlen meghatározni a gesztnemet, mely azon legjobban fogna tenyészni. Ha pedig azt sem érhetjük el vele, úgy bajos volna megmondani, hogy mi hasznát vegye neki a gyakorlati erdőszet. Hogy azt, a talaj minősége és annak a vegybontás által meghatározott alkrészei szerint, soha sem fogjuk tudhatni, micsoda gesztnemet ültessünk belé, igen könnyű bebizonyítani.

Először is az égaljat a talajjal egyaránt kell tekintetbe vennünk, ha bizonyos gesztnemre nézve a legelőnyösebb termőhelyet akarjuk meghatározni, mert a geszt növése az egyiknek csak annyi a befolyása mint a másinak. Ha a talaj vegybontása 100 mét. tengerföldről magasban ugyan oly eredményre vezetne is mint 1000 méternyiben, úgy